

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VII. Examinatur, quænam opiniones excludantur per hoc decretum
circa Sacramenta extremæ Vnctionis, & Ordinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

opinionis probabilis, quamvis illa sit minus tuta.

457. Confirmatur. Nam ideo in casu primæ conclusionis confessio evadit nulla, quia pœnitens scienter operatur in re tam gravi contra præceptum, & declarationem Pontificis: sed qui habet inadvertentiam invincibilem eius decreti, non operatur contra illud; & præterea supponimus concurrere cætera requisita: ergo non est ratio, neque caput, unde ea confessio reputanda sit nulla, & repetenda.

458. Obijcies contra primam conclusionem. Qui sequitur opinionem probabilem, non peccat, quamvis opinio probabilis sit minus tuta: quomodo ergo dicitur peccare in confessione ille, qui confitetur iuxta eam opinionem probabilem?

459. Respondeo iuxta dicta cap. 2. hic intervenire duas propositiones longe diversas, unam directam, & alteram reflexam. Directa est: *Ista confessio venialium sine dolore formali, & cum solo virtuali est valida.* Propositio reflexa est: *in praxi licitum est uti hac opinione.* Et prima propositio est ad summum probabilis ab extrinseco ob auctoritatem suorum Doctorum. Secunda vero reflexa est improbabilis propter hoc decretum Innocentij XI. Quare distinguendum est antecedens: qui sequitur in praxi opinionem probabilem speculativam, & directam, non peccat, nego; qui sequitur opinionem practicam, & reflexam, quæ vere si probabilis ut talis, concedo. Illa autem, de qua loquitur antecedens, falsa est, ut pote minus tuta, & procedens circa valorem Sacramenti, ut iam dixi. Quod autem ex propositione directa non inferatur ea propositio reflexa, late ostendi in 1. part. Crif. Theol. disp. 15. cap. 4. art. 2.

CAPVT VII.

Examinatur, quenam opiniones excludantur per hoc decretum circa Sacramenta extrema Vnctionis, & Ordinis.

ARTICVLVS I.

An, & quomodo Oleo benedicto pro Extrema Vnctione possit admisceri Oleum non benedictum, ita ut certus maneat valor Sacramenti?

SUMMARIVM.

Prima opinio docens, posse fieri plures additiones olei non benedicti. n. 460. Opposita sententia, & eius Authores. n. 461.

An prima sententia ut pote minus tuta subiaceat huic damnationi?

Et refertur controversia orta inter viros doctos Hispalenses. n. 462.

Aliqui asserebant, primam sententiam esse certam ex praxi Ecclesiarum Hispaniæ. n. 463.

Item ex cap. Quod in dubijs. Deinde ex S. Thoma, & ex alijs fundamentis. n. 464.

Opposita opinio negans fulciebatur ex eo, quod fundamenta affirmantis erant solum probabilia, & talis opinio erat minus tuta. d. 465.

Illustrissimus Archiepiscopus Hispalensis decrevit consulere Sacram Congregationem. n. 466.

Refertur libellus supplex ad Sacram Congregationem.

Congregationem missus. n. 467. & seqq. Refertur Sacre Congregationis responso. n. 484.

Inferitur tamquam certum extremam Vnctionem licite, & valide conferri, etiam si fiant additiones olei non benedicti modo dicto. n. 487.

Quantam Auctoritatem habeat hæc declaratio. n. 488. & seqq.

Respondetur ad argumenta sententia negantis. n. 490. & seqq.

460. **I**nquiritur primo occasione cuiusdam praxis, quæ vsurpari solet in aliquibus Diocæsibus, benedicuntur pro infirmis una vel altera amphora olei, cū pro tota Diocæsi, & omnibus Ecclesijs eius videntur non sufficere duodecim amphoræ. In primum ergo illud vas tantum olei benedicti infunditur, quantum olei benedicti extrahitur. Et cum id fiat pro tanto numero Ecclesiarum, fit, vt fere semper maior sit quantitas olei non benedicti, quam olei benedicti. Plures sunt authores, qui censent, id ita fieri posse, quos refert P. Quintanadueñas de Sacramentis Ecclesiæ tract. 5. singular. 1. num. 4. & hæc est communior inter Theologos, & probabilior sententia.

Quintan.

461. Sed opposita opinio docet quod quantitas in principio benedicta debet esse maior, quam tota non benedicta superaddenda, siue simul, siue varijs vicibus fiat additio. Ita Melchior Zambrano, P. Antonius de Quintanadueñas, P. Thomas Tamburinus, & faveat P. Georgius Govatus, & Iacobus Marchantius mox referendi.

Zembr. Quintan. Tambur. Govatus. Marchant.

462. Inquiritur ergo, an prima opinio, vt pote minus tuta, subiaceat huic damnationi? Et cum hæc materia sit gravissima, vt pote pertinens ad praxim administrandi valide Sacramentum Extremæ Vnctionis, Illustrissimus, & Reverendissimus D. D. Ambrosius Ignatius Spinula, & Guzman,

Archiepiscopus Hispalensis consuluit plures viros sapientes, qui in oppositas sententias abierunt.

463. Alij enim assererent, non esse opinionem probabilem, sed sententiam certam, quæ asserit, posse fieri successive plures additiones olei non benedicti in minori quantitate, licet tandem in totius anni decursu resultaret maior pars olei non benedicti: pro qua certitudine proponebant argumenta non contemnenda. Inter quæ illud erat maioris momenti, quod desumebatur ex praxi omnium Ecclesiarum Hispaniæ. Nam de praxi aliarum Ecclesiarum extra Hispaniam non satis constabat.

464. Arguebant secundo ex cap. *Quod in dubijs. s. 1. de Consecrat. inferius* subiiciendo. Arguebant tertio ex sententia S. Thomæ asserentis, aquam non benedictam, si admisceatur benedictæ, totam aquam manere benedictam. Arguebant quarto: Nam Authores oppositæ sententiæ concedunt, si oleo benedicto adiungatur minima pars olei non benedicti, totum oleum fieri benedictum: ergo si altera pars minima huic adiungatur, fiet etiam benedicta, cum totum illud, cui adijcitur, præsupponatur benedictum. Arguebant quinto, nam oleum, quod resultat ex pluribus minimis additionibus, censetur idem moraliter, ac oleum ab initio benedictum: sicut Ioannes est idem moraliter, quando factus est vir grandævus, ac quando erat puer; licet post pueritiam adquisierit per nutritionem multo plures partes suæ substantiæ. Arguebant sexto ex Concilio Mediolanensi IV., cuius verba infra referentur.

465. Oppositam sententiam sustinebant alij viri docti, quibus Illustrissimus D. Archiepiscopus præcepit, vt suam dicerent sententiam. Primo. Nam hæc fundamenta relata non evadunt illam opinionem ad gradum certit-

titudinis, quamvis valde probabili ter procedant: dum ergo ea opinio est intra metas probabilitatis, ea non potest deduci ad praxim, relicta tutiori, propter damnationem primæ propositionis factam à SS. D. Innocentio XI. Secundo, nam huic sententiæ suffragari videtur dispositio Ritualis Romani infra referendi. Tertio, quia si ab initio maior pars olei non benedicti admisceretur minori parti olei benedicti, totum oleum amitteret benedictionem, ut concedunt oppositæ opinionis patroni: ergo eodem modo si addatur maior pars olei non benedicti, non tota simul, sed pluribus additionibus successivis, totum oleum amittet benedictionem; quod enim tota simul, vel successive sit maior, per accidens esse videtur.

466. Cum ergo viri docti circa hanc materiam consulti in oppositas sententias abierint, visumque fuerit sententiam affirmativam non egredi metas probabilitatis, & esse minus tutam, ideoque forte periclitari valorem Sacramenti; illustrissimus D. Archiepiscopus censuit, consulendam esse Sacram Congregationem; & iussu eiusdem D. Archiepiscopi composui libellum supplicem Sacræ Congregationi offerendum, tenoris sequentis.

Eminentissimi, & Reverendissimi Domini.

467. **C**Um ex decreto Sacræ Congregationis, Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis edito die 2. Martij, ann. 1676. & iussu promulgari à SS. D. Innocentio XI. & ex damnatione primæ propositionis ex 65. damnatis, constet, non posse fideles in praxi sequi opinionem probabilem circa valorem Sacramentorum, relicta tutiori; inde exorta est

dubitatio magni momenti circa Sacramentum Extremæ Vnctionis. Nam cum iure Divino materia huius Sacramenti sit oleum benedictum ab Episcopo; dubitatur, an si in ampullam olei benedicti immittatur maior pars olei non benedicti, non tota simul, sed per partes minores successive superadditas; hoc modo si materia sufficiens Sacramenti. Hæc enim fuit, & est praxis antiqua huius Diocesis, ut ex vno vase olei benedicti fere mille Ecclesijs, & cænobijs, & xenodochijs provideatur, factis additionibus successivis olei non benedicti, ita ut in quavis additione sit minor pars olei non benedicti, quæ superadditur; sed sic fit, quod pars olei non benedicti immixta pluribus vicibus per annum, si consideretur tota simul, sit multo maior, quam pars olei benedicti.

468. In hac ergo questione sunt duæ opiniones, quæ ambæ videntur probabiles. Prima, quæ magis communis, & probabilior videtur, sed minus tuta, dicit, valorem Sacramenti subsistere, dummodo singulis vicibus infundatur minor pars olei non benedicti; quamvis multiplicatis successive additionibus tandem superaddita fuerit maior quantitas olei non benedicti. Hanc sententiam tamquam communior, & probabilior amplectuntur communiter Theologi, & vtuntur paritate aquæ benedictæ, in quam immixta aqua non benedicta, hæc participat benedictionem ab illa. Quæ est sententia S. Thomæ in 3. dist. 12. quæst. 1. art. 2. quæst. unc. 6. ad 2. Et 3. part. quæst. 77. art. 8. ad 3., licet S. Thomas non distinguat, an additio debeat esse minoris partis ad maiorem.

469. Secunda opinio, quæ licet videatur minus probabilis, est tamen tutior, propugnat, Sacramentum non esse validum, si pars olei non benedicti sit tandem maior, licet singulis vicibus

cibus infundatur in minori quantitate. Quæ opinio maxime nititur in illis verbis Ritualis SS. D. Pauli V., vbi de extrema vnctione: *Id tamen (oleum benedictum) si forte intra annum aliquomodo ita deficiat, vt sufficere non posse videatur; neque aliud benedictum haberi queat, modico oleo non benedicto in minori quantitate, quæ sufficiens esset pro totius anni decursu, superfuso reparari potest.* Vbi maxime norantur ea verba, *modico oleo non benedicto in minori quantitate, quæ sufficiens esset pro totius anni decursu.* Vbi videtur decernere, eam minorem quantitatem esse debere sufficentem pro totius anni decursu: sive eam quantitatẽ, quæ sufficiat pro totius anni decursu, debere esse minorem. Quando autem multiplicatis additionibus successive, pars olei non benedicti sit maior, non verificatur, quod ea pars, quæ sufficiat pro totius anni decursu sit minor, quin potius verificatur, quod si maior.

470. Secundo perpenduntur ea verba Ritualis: *Neque aliud benedictum haberi queat.* Nam si certum est, quod oleum non benedictum participat benedictionem à benedicto, licet perveniat tandem ad maiorem quantitatem olei non benedicti ex pluribus additionibus successivis; quare præcepit Paulus V., quod non fiat additio, si aliud benedictum haberi potest: Hæc enim verba videntur eo respicere, quod non sit omnino certum, quod oleum non benedictum participet benedictionem à benedicto; & quod solum toleretur immixtio non benedicti, quia eã pars minor non benedicti non nocet maiori parti benedicti. Et ideo in cap. *Quod in dubijs.* §. 1. de consecrat. non dicitur, quod non consecratum participat consecrationem à consecrato; sed *neq; negamus, quin oleum non consecratum consecratio possit oleo commisceri.*

471. Deinde hæc secunda opinio

eo etiam nititur fundamento, quod si multo maior quantitas olei non benedicti superadderetur tota simul oleo benedicto, illa maior quantitas non participaret benedictionem, vt fatentur Authores oppositæ opinionis; imo illud parum olei benedicti, vt pote enormiter læsum, amitteret benedictionem; sicut si vas aquæ benedictæ mitteretur in stagnum, amitteret benedictionem. Tum sic. Videtur parum interesse, quod maior pars olei non benedicti infundatur in oleum benedictum, tota simul; vel per partes successive: si ergo per partes successive superaddatur de facto multo maior quantitas olei non benedicti, oleum benedictum, vt pote enormiter læsum per partes successive superadditas, amitteret benedictionem; aut saltem remanebit materia dubia Sacramenti.

472. Et ita hanc secundam sententiam propugnant Melchior Zambrano in tract. de casibus occurrentibus in articulo mortis cap. 5. dub. 5. num. 3. vbi ait: *Ad hoc quo oleum maneat benedictum requiritur, vt quantitas olei in principio benedicta, sit maior tota quantitate non benedicta superaddita, modo simul, modo successive, vel varijs vicibus fiat talis additio.* Idem tradit P. Quintanadueñas de Sacrament. tract. 5. singulari i. num. 4. P. Thomàs Tamburinus lib. 6. de Sacram. Extremæ Vnctionis cap. 1. §. 1. num. 2. Et P. Georgius Govatus in expetentijs Theologico Sacramentalibus tract. 8. casu 21. num. 786. quamvis oppositam opinionem censet. probabiliorem, dicit tamen, istam esse probabiliorem, & tutiorem, & affert verba Iacobi Marchantij in resolut. Pastor. tract. 6. de Sacrament. cap. 4. fine: *Obsecro Episcopos Reverendissimos Dominos meos, & Patres cum omni humilitate, vt maiore in quantitate oleum Sacrum distribuunt, maxime infirmorum, ne in-*

Zambro

Quinta
nadaueña
Tamb.
Govat.

Marchantij

causa

cauta mixtione materia reddi possit dubia.

473. Ex quibus omnibus videtur inferri, quod si hæc materia maner intra terminos probabilitatis, derelinquenda est praxis antiqua huius Diocesis Hispalensis de superaddendo sapius oleo non benedicto, singulis vicibus in minori quantitate, sed ex quibus per anni decursum resultat maior quantitas non benedicti, & amplectenda est via tutior benedicendi multo maiorem quantitatem, quæ sufficiat pro maiore parte anni; ita vt tota quantitas superaddita, pluribus vicibus successiue in minori, sit etiam minor respectu totius olei consecrati.

474. Multi viri docti consulti sunt circa hanc quæstionem. Et aliqui contendunt, hanc quæstionem non manere intra terminos meræ probabilitatis, sed debere reputari certam eam sententiam, quæ affirmat posse repetitis vicibus superaddi oleum non consecratum, dummodo singulis vicibus fiat in minori quantitate. Id conantur suadere ex praxi fere vniuersali, quæ videtur facere certitudinem moralem.

475. Etenim in fere omnibus Synodis Diocesanis Hispaniæ præcipitur hæc praxis, ex qua per successivas additiones resultat in decursu anni multo maior pars olei non benedicti, quam benedicti. In Synodo *Hispalensi* anni 1604. sub D. Ferdinando Niño de Guevara, Cardinali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Archiepiscopo Hispalensi tit. de Sacra Vnctione cap. 2. sic statuitur: *Tengan cuenia los Curas con renovar el Oleo Cathecumenorum, & infirmorum, y el Crisma amenuado, y siempre en menor cantidad de la que tiene, echando menos azeite, que ay Oleo.* Quod sic fideliter vertitur in latinum Sermonem [Curam habeant Parochi renovandi Oleum Cathecumenorum, & infirmorum, & Crisma frequen-

ter, & semper in minori quantitate, ita, vt infundatur minor pars olei non benedicti, quam est oleum benedictum.] Quæ verba desumpta sunt ex Synodo antecessenri sub D. Roderico de Castro, Cardinali, & Archiepiscopi Hispalensi.

479. Idem statuit eodem tenore verborum Synodus *Granatensis* anni 1572. sub D. Petro Guerrero, Archiepiscopo Granatensi, qui adfuit Concilio Tridentino; apud Antonium de Quintanadueñas tom. 1. Singularium, tract. 3. singular. 1. Eodem modo id statuit Synodus *Toletana* ann. 1660. sub D. Balthasar de Moscoo, Cardinali, & Archiepiscopo Toletano lib. 1. tit. 7. constitut. 4. Eodem modo Synodus *Abulensis* ann. 1617. sub D. Francisco Gamarra lib. 1. tit. 7. constitut. 3. Item Synodus *Ovetensis*, an. 1607. sub D. Ioanne Alvarez de Caldas, Episcopo Ovetensi lib. 1. tit. 2. de Sacram. n. 47. Item Synodus *Albarracinenfis*, ann. 1604. sub D. Fr. And. ea Valaguer, Episcopo Albarracinenfi, tit. 7. §. 12. Item Synodus *Salmaticensis* lib. 1. tit. 7. constit. 6. Item Synodus *Malacitana*, an. 1671. sub D. Fr. Alphonso á S. Thoma, Episcopo Malacitano lib. 2. tit. 7. §. 1. num. 9. Item Synodus *Limenfis* an. 1588. sub B. Toribio Alphonso Mogrovejo Episcopo Limenfi cap. 6.

477. Item Synodus *Canariensis* an. 1629. sub D. Christophoro de la Camara, & Murga, Episcopo Canariensi constitut. 6. cap. 3.

478. Synodus *Valentina*, an. 1657 sub D. Fr. Petro de Urbina, Archiepiscopo Valentini tit. 7. constitut. 3., licet dicat, admiscendum esse oleum non benedictum in minori quantitate, non exprimit an singulis vicibus sit in minori, an debeat esse in minori tota quantitas successiue superadenda. Item Synodus *Cordubensis*, ann. 1662. sub D. Francisco de Alarcon, Episcopo

coepo Cordubensi lib. 1. tit. 5. cap. 1. §. 4. loqueas de ampullis retinentibus oleum sacrum, ait: *Y las ceben los Rectores, y Curas, advirtiendo, sea mas el olio consagrado, que el azeyte, que añadieren.* Vbi videtur asserere, quod tota quantitas successive superaddenda, sit minor oleo benedicto. Et quidem hæ duæ Synodi non omnino clare loquuntur circa præsentem difficultatem; fortasse quia cum novissimæ sint, & hæc difficultas de quantitate olei superadenda his annis cæperit ventilari, Synodalibus viris indecissimam relinquere difficultatem placuit.

Diana. 479. Antoninus Diana part. 9. resolut. 44. ait opinionem, quæ requirit, minorem esse totam quantitatem olei non benedicti successive immitendi, esse contra praxim, & usum fere omnium Ecclesiarum.

480. Sed quod maxime suffragatur huic praxi, & usui communi immitendi successive partes singulatum minores olei non benedicti, est textus Concilij Provincialis Mediolanensis quarti (cuius autoritas magna est in Ecclesia) celebrati anno 1576. sub S. Carolo Borromeo, part. 2. sub tit. *Que ad Sacramentalia, vel ad Sacramenta, Et.* in hæc verba: *Sacro oleo deficiente, si tempus non patitur, vt aliunde haberi possit; illa ratio in eatur canone præscripta, vt cum oleo consecrato misceatur non consecratum. Id. vero non consecratum guttatim ita infundatur, vt semper quod infunditur, minus sit oleo consecrato, quod vel exiguum in vase reliquum est.*

481. In quibus verbis aliqua adhuc notanda videntur. Primo, ea dictio *guttatim*, quæ videtur eo respicere, ne per plures admixtiones resultet maior quantitas olei non benedicti. Secundo, quod non requirit, vt sæpius renovetur oleum per admixtionem olei non benedicti, sicut requirunt Diœcesana Synodi præcitata; sed so-

lum quod renovetur guttatim, si defecerit oleum, nec tempus patiatur, aliunde afferri. Tertio, quia viderentur otiose posita ea verba, *si tempus non patitur, vt aliunde haberi possit*, si oleum non benedictum superadditum participat benedictionem ab oleo benedicto. Nam si eam participat, ad quid opus est, vt aliunde afferatur?

482. Propter hæc omnia post consultationem doctissimorum virorū, adhuc manet perplexa difficultas. Si enim retinemus usum pristinum renovandi sæpius oleum benedictum per plures admixtiones non benedicti, videmur sequi sententiam probabilem circa valorem Sacramenti, tutiore relicta; contra decretum Sacræ Congregationis. Si autem velimus consecrare tantumdem olei, quantum sufficiat ad maiorem partem omnium Ecclesiarum huius Diœcesis, multæ difficultates oriuntur, nam præter difficultatem deferendi morem antiquissimum, non modica invenitur difficultas in sabrefaciendis multis vasibus argenteis, & in afferendis illis ad Altare, quæ ad tantam olei quantitatem omnino sunt necessaria.

483. Quare precor Eminentias Vestras vt pro rei gravitate decidant primo: quid in praxi servandum sit, quoad continuationem veteris consuetudinis? Secundo, an censendum sit, esse certum valorem Sacramenti, quando oleum benedictum per plures additiones minimas successivas remanet in minori quantitate, quam est quantitas olei non benedicti.

Quid responderit Sacra Congregatio?

484. **I**llustrissimus D. Archiepiscopus Hispalensis accepit declarationem authenticam huius dubij subscriptâ à Francisco Richardo Sanctæ

etæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis Notario, & sigillo Sacræ Congregationis Vniuersalis Inquisitionis munitam, quam in præfenti præ manu habeo, & est tenoris sequentis.

*Eminentissimi, & Reuerendissimi
Signori.*

Determinandosi nel decreto di cotesta Sacra Congregat. one fatto Soto li 2. Marzo 1679. sopra la condanna di 65. proposizioni, che circa il valore de Sacramenti non si debba seguire l' opinione probabile, lasciata là piu sicura. Et essendo opinione controversa tra Theologi, se per supplire all' Olio santo, che mandasse, sia lecito aggiongerne del non benedeto in piu volte, purchè l' aggiunto considerato separatamente, & in omni aggiunta sia in minor quantita dell' olio sancto, benchè considerate tutte le aggiunte insieme; fosse maggiore; di qui è nato dubio nella Dioccesi di Sevilla, nella quale per la sua vastità, è impracticabile benedire tant' oglio, che basti senza l' aggiunta; se sia lecito fare detta aggiunta all' olio Sancto, per esservi molti Theologi, che tengano l' opinione negativa per piu sicura. Oade per haver la resolutione di tal dubio, l' Arcivescovo di Sevilla deuotissimo oratore fece porgere all' EE. VV. vn memoriale consultivo, nel quale si deducevano le opinioni de Theologi sopra questo punto. Ma non havendo sin hora habuta la dichiarazione, supplica perciò l' EE. VV. degnarsi di dar glela per sicurezza e quiete della conscienza propria, e del suo grege. Viches.

Feria quarta die 23. Septembris 1682. in Generali Congregatione S. Officij habita in Conventu S. Mariæ super Minerva coram Eminentissimis, & Reuerendissimis Dominis S. R. E.

Cardinalibus in tota Republica Christiana contra hæericam parvitatem Generalibus Inquisitoribus à S. Sede Apostolica specialiter deputatis.

Letto supradicto memoriali, Eminentissimi, & Reuerendissimi Domini Cardinales Inquisitores prædicti decreverunt in casu proposito, *Posse.*

*Franciscus Richardus, Sanctæ
Romanæ, & Vniuersalis In-
quisitionis Notarius.*

Et quia interrogatio proposita Sacræ Congregationi proxime relata facta est idiomate Italico, placuit eam in latinum sermonem fideliter transferre, quæ sic habet.

486. Eminentissimi, & Reuerendissimi Domini. Cum statutum fuerit decreto istius Sacræ Congregationis dato die 2. Martij 1679. super damnatione sexaginta quinque propositionum, circa valorem Sacramenti non debere deduci ad praxim opinionem probabilem, relicta tutiori; & cum sit opinio controversa inter Theologos, an ad suppleendum oleum benedictum, quod deficeret, sit licitum adiungere non benedictum pluribus vicibus, taliter quod oleum adiunctum consideratum separatim, & in vnaquaque admixtione sit in minori quantitate, quam oleum benedictum; quamvis consideratis omnibus additionibus simul, fiat maior quantitas non benedicti; hinc natum est dubium in Diocesi Hispalensi, in qua propter eius Diocesis amplitudinem est impracticabile benedicere tantum oleum, quod sufficiat sine additione non benedicti; an sit licitum facere præfatum additionem ad oleum benedictum; cum sint multi Theologi; qui opinionem negativam censeant tutiorem. Quare, vt habeatur resolutio huius dubij Archiepiscopus Hispalensis deuotissimus orator fecit porrigi Eminentissimi

nentijs vestris libellum consultivum, in quo referebantur opiniones Theologorum super hoc dubio. Sed quia non habuit adhuc eius declarationem, ideo orat Eminentias Vestras, vt dignentur eam sibi notam facere pro securitate, & quiete conscientia propria, & gregis sibi commissi.

EX DICTIS colligitur resolutio practica.

487. Ex qua declaratione constat, certum esse debere, quoad praxim, Sacramentum Extremæ Vnctionis licite, & valide conferri, etiam si oleum non benedictum superaddatur sæpius, dummodo singulis vicibus fiat admixtio in minori quantitate non benedicti. Qua in re videtur facere certitudinem praxis antiqua Ecclesiarum, & declaratio Sacræ Congregationis.

488. Et quidem licet hæc declaratio non prodeat immediate à Romano Pontifice; tamen cum Pontifex dederit Sacræ Congregationi facultatem declarandi hæc, & similia dubia; & eiusmodi declarationes fiant ex matura deliberatione, & consilio doctissimorum virorum, habent magnam autoritatem, & conferunt omnimodam securitatem ad recte, & honeste operandum.

489. Et quamvis Sacra Congregatio videatur respondisse solum ad primam interrogationem, An scilicet possint ex plures additiones fieri successive olei non benedicti, declarantes, *Posse*; ex ea autem responsione satis clare colligitur responsio ad secundam: nam ex eo quod possint fieri illæ additiones olei in administratione Sacramenti, clare infertur Sacramentum evadere certo validum.

490. Ad argumenta autem oppositæ sententiæ facile responderi potest. Ad primum desumptum ex Rituali Pauli V. dicendum est, in illis

verbis: *Modico oleo non benedicto in minori quantitate, quæ sufficiens esset pro totius anni decursu*, non præcipere Pontificem, quod ea additio fiat semel tantum; neque eam, quæ per plures mixtiones superadditur, totam simul consideratam esse debere minorem quantitate olei prius benedicti, sed solum esse minorem, quæ hic, & nunc superadditur, sive semel, sive sæpius.

491. Ad id quod additur circa ea verba: *Neque aliud benedictum haberi queat*, scilicet si verum est, quod oleum non benedictum participat benedictionem à benedicto; quid necesse est, quærere oleum benedictum, cum sufficiat facere additionem non benedicti? Respondeo has additiones olei non benedicti fieri solum, quando necessitas postulat; est enim congruentius, quod totum oleum sit ab initio benedictum. Nulla ergo necessitas est eius additionis, quando habetur oleum ab initio benedictum.

492. Ad secundum argumentum respondeo, admittendo, quod si ab initio infunderetur in oleum benedictum maior quantitas olei non benedicti, amitteretur benedictio. Quando autem fit mixtio per plures additiones successivas minores, non amittitur benedictio; quin potius, cum fit prima additio minor, hæc participat benedictionem, & tota illa mixtio manet vndequaque benedicta; vnde fit, quod cum advenit secunda additio, ita denuo participat benedictionem à tota quantitate antecedenti, quæ tota iam erat benedicta.

ARTICVLVS II.

Questiones alie circa Sacramentum Extremæ Vnctionis.

SUMMARIVM.

Opinio aliquorum, quod oleum est materia

teria huius Sacramenti, & opposita etiam opinio refertur. n. 493.

Primam opinionem esse in speculatione probabilem, practice autem subiacere damnationi. n. 494.

Opinio, quod unctio potest fieri in unico sensu. n. 495.

Refertur opinio aduersa. n. 496.

Primam opinionem esse in speculatione probabilem, & in praxi subire damnationem. n. 499.

493. **I**nquiritur secundo, an Christuma sit materia huius Sacramenti tuta in praxi? Materiam remotam huius Sacramenti esse oleum ab Episcopo benedictum constat ex Concilio Tridentino, & Florentino. Est tamen aliquorum opinio, quos refert P. Castro Palao tom. 4. tract. 26. disp. vnic. punct. 2. num. 5., etiam Christma, quod ex oleo, & balsamo conficitur, esse posse materiam huius Sacramenti. Sed opposita opinio affirmat futurum esse invalidum id Sacramentum, si assumatur Christma pro materia

Trident.
Florent.
Cas. Pal

Valencia
Bellarm.
Bonacm.
Barbosa.
Cas. Pal

eius, vt tradunt P. Valencia, Cardinalis Bellarminus, Bonacina, & Barbosa. bosa, quos refert, & sequitur P. Castro Palao citatus.

494. Dicendum ergo est, illam primam opinionem esse in speculatione probabilem; in praxi vero subiacere huic damnationi: quia sequitur opinionem minus tutam circa valorem huius Sacramenti. Cum hoc tamen stat, quod deficiente predicto oleo infirmorum debeat substitui Christma: nam in casu necessitatis, quando non datur medium certum, assumendum est medium probabile.

495. Inquiritur tertio. An subiacet huic damnationi opinio asserens, non requiri unctiorem quinque sensuum, atque adeo posse fieri in unico, & in qualibet parte corporis. Ita enim videntur docere Scotus, Adrianus, Ioannes de Medina, vt refert P. Castro

Scotus.
Adrian.
Medina.

Palao tom. 4. tract. 26. disp. vnic. punct. 3. num. 4. & Doctores Lovanicenses cum subscriptione Archiepiscopi Melchiniensis, & Decani vniuersitatis, & professorum Theologiae, vt refert P. Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 41, sect. 3. fine.

Cas. Pal
Lovan

Suarez,

496. Opposita sententia docet, non esse validum Sacramentum, aut saltem esse dubium valorem eius, nisi vngantur omnia organa quinque sensuum. Et ideo non posse aliter ministrari. Ita P. Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 43. sect. 2. num. 8. & apud ipsum D. Thomas, D. Bonaventura, Richardus, Paludanus, Maior, Supplementum, Gabrielis, & Sotus. Idem docet P. Castro Palao proxime citatus num. 6. & apud ipsum Enriquez, Bellarminus, Valencia, Coninck, Layman, & Bonacina.

Suarez.
D. Thom.
S. Bonavent.

Ricard.
Palud.
Maior.
Suplem.
Gabriel.
Sotus.

Cas. Pal
Enriq.
Bellarm.

497. Hinc infertur, quod prima opinio, quamvis in speculatione sit probabilis, in praxi tamen subiacet huic damnationi. Quia est opinio minus tuta, & versatur circa valorem Sacramenti, exponitque illud periculo frustrationis. Cum hoc tamen stat, quod si moribundus iam acturus animam, non potest recipere omnes quinque unctiões, possit ei ministrari vnica unctio, ita vt forma mentionem faciat omnium quinque sensuum: quia quando non est medium certum, usurpandum est medium probabile in casu necessitatis.

Valencia
Coninck
Laym.
Bonacm.

ARTICVLVS III.

De Sacramento Ordinis.

SVMMARIVM.

An ad consecrationem Episcopi requirantur tres Episcopi iure diuino? Et refertur opinio asserens. n. 498.
Refertur opinio negans. n. 499.

An h.ec opinio negans subiaceat damnationi? n. 501.

Ostenditur, hanc opinionem negantem esse certam. n. 502.

Referuntur opiniones, quae excludunt à materia consecrationis Episcopalis aliquas actiones. n. 503.

Ha omnes opiniones in speculatione sunt probabiles; in praxi vero subijciuntur damnationi. n. 504.

An in ordine Sacro requiratur tactus physicus? Et referuntur duae opiniones oppositae. n. 505.

Opinio negans est minus tuta, & in praxi subijciatur damnationi. n. 507.

Quenam sit materia Diaconatus? Et referuntur tres opiniones. n. 508. & seqq.

Quae ex his tribus in praxi subijciatur damnationi? n. 510.

An circa materiam Subdiaconatus sit aliqua opinio minus tuta. n. 511.

An si quis suscipiat Diaconatum, Subdiaconatum, aut Ordines minores secundum opinionem minus tutam, debeat iterum illos recipere sub conditione? n. 512.

An opinio negans subijciatur damnationi? n. 513.

498. Inquiritur primo circa ordinem Episcopatus (qui est complementum Ordinis Sacerdotalis) an subiaceat huic damnationi opinio docens, non requiri tres Episcopos ad consecrationem Episcopi; sunt enim duae opiniones oppositae. Prima docet, tres Episcopos requiri iure Divino, ita ut aliter facta consecratio sit invalida.

Bellar. Valsg. Bernal. Coninck. Marchi. Caetan. Ifamber. Diana. Cas. Pal. Comitol. Semens. Barbos.

Ita Card. Bellarminus, P. Vasquez, P. Bernal, P. Coninck, Marchinus, Caictanus, & Ifambertus, quos refert Diana tom. 12. tract. 1. resolut. 28. Item P. Castro Palao tom. 4. tract. 27. disp. vnic. punct. 14. num. 13. & apud ipsum Comitolum, Marcus Antonius Genuens, & Barbosa.

499. Secunda opinio propugnat

validam esse consecrationem Episcopi factam ab vno dumtaxat Episcopo cum duobus Abbatibus infulatis, vel dignitatibus, vel Canonicis, atque adeo licite fieri posse saltem ex dispensatione Summi Pontificis. Ita P. Granada, P. Valencia, P. Layman, Vgolinus, & Focius, P. Thomas Sanchez, & Aversa, quos refert, & sequitur Diana tom. 12. tract. 1. resol. 27. & Focius. Ibi. Sane Aversa Diana. Vasquez 29. imo, & P. Vasquez, quem alij sequuntur, quamvis doceat iure Divino requiri tres Episcopos, simul affirmat, posse ex dispensatione Pontificis ab vno dumtaxat fieri consecrationem.

Granada Valencia Laym. Vgolinus Focius. Ibi. Sane Aversa Diana. Vasquez

500. Iam vero videbitur alicui dicendum, hanc secundam opinionem subiacere huic damnationi; quia haec secunda opinio, quae dicit valere consecrationem ab vno dumtaxat Episcopo factam, est minus tuta, & versatur circa valorem Sacramenti.

501. Ego tamen censeo, non subiacere damnationi eam sententiam: nam licet in speculatione videatur esse dumtaxat probabilis, ea tamen in praxi est omnino certa. Nam multi Romani Pontifices concesserunt, quod pro necessitate temporum ab vno dumtaxat Episcopo fieret Episcopi consecratio. Sanctus Gregorius Magnus indulgit Augustino Episcopo, ut ipse solus consecraret Episcopos in Anglia. Idem indulgit Gregorius XIII. Patriarchae Ethiopiae, referente P. Enriquez, & Beatus Pius V. ita concessit fieri apud Indos, teste Machado, ut ego ipse ex Caramuele retuli in 1. part. Cris. Theol. disp. 15. cap. 2. art. 7. num. 127. & P. Enriquez lib. 10. de Ordine cap. 24. testatur, id ipsum indultum saepe esse in India, & Japonia, & Machado tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 2. document. 9. num. 4. testatur, id privilegium concessum fuisse pro Indiarum Provinciis.

Enriq. Machado Caram.

502. Et, ut etiam retuli ex Caramuele, electus Episcopus de Assumpta ad Prouinciam Paraguay pertinentem,

tinente, licentiam à SS. D. N. obtinuit, vt ab vno Episcopo consecraretur. Concessa fuit hæc licentia: sed ante quam ad præfati electi perveniret notitiam, ille à quodam Episcopo, assistentibus Canonicis, fuit consecratus. Et Sacra Congregatio die 15. Decembris anni 1657. declaravit: *Consecrationem Episcopi Paraguayensis, quantum spectat ad Sacramentum, & impressionem characteris, fuisse validam, quantum vero spectat ad licitiam, &c.* Quam declarationem confirmavit Alexander VII. die 16. Februarij anni 1658. per litteras Apostolicas in forma Brevis. Ex quibus patet, iam non posse dubitari de certitudine huius sententiæ, quod valet consecratio Episcopi facta ab vno dumtaxat Episcopo ex dispensatione Romani Pontificis; cum Magister communis Ecclesiæ id ita declaraverit.

503. Inquiritur secundo, an opinioniones, quæ excludunt à materia consecrationis Episcopalis aliquas actiones, quas aliæ opinioniones admittunt tamquam necessarias ad valorem consecrationis Episcopalis, subiaceant huic damnationi? Et quidem Diana *Diana.* part. 12. tract. 1. resolut. 12. & alijs sex subtequentibus, refert septem opinioniones circa materiam Ordinis Episcopalis. Primam Isamberti, qui requirit pro materia impositionem manuum trium Episcoporum super caput Ordinandi; item vntionem capitis, & manuum ab Episcopo consecratore faciendam; item traditionem Baculi Pastoralis, annuli, & Libri Euangeliorum. Secundam Martini Fornarij, qui requirit pro materia manuum impositionem, traditionem Libri Euangeliorum, & vntionem capitis. Tertiam *Sylvij.* Francisci Sylvij requirentis pro materia solam vntionem manuum. Quartam *Mercer.* Guilielmi Merceri asserentis, materiam huius consecrationis esse vntionem capitis, & manuum, & item

impositionem manuum. Quintam Francisci Hallier requirentis pro materia manuum impositionem, & traditionem Euangeliorum. Sextam quam sequitur P. Dicastillo ex Bartholomæo Fumo, & D. Antonino, asserens materiam præfatæ consecrationis esse impositionem manuum, & simul impositionem libri Euangeliorum super cervicem, & scapulas electi. Septimam Bellarmini, Vasquij, Coninck, Enriquez, Bernal, Laymani, & Petri Soto asserentium, totam materiam Ordinis Episcopalis esse impositionem manuum Episcopalem.

504. Dicendum ergo est, has omnes opinioniones in speculatione esse probabiles, quia omnes optimis rationibus fulciuntur. In praxi vero subijci huic damnationi eas opinioniones, quæ excludunt, & asserunt, licite excludi posse eas actiones, quæ probabiliter requiruntur. Cum enim constet in praxi sequendam esse opinionem, quæ circa valorem Sacramenti tutior est, & re vera tutius sit omnes eas actiones exercere, quam aliquam earum omittere; opinio, quæ docuerit, aliquam earum omitti posse, est minus tuta, atque adeo huic damnationi subiecta.

505. Inquiritur tertio, An opinio docens, in ordine sacro non requiri tactum physicum materiæ remoræ Sacramenti, sed sufficere tactum morale, huic damnationi subijciatur? Et quidem prima sententia docet, non esse necessarium eum contactum physicum: quam propugnant B. Albertus Magnus, Armilla, Victoria, Vasquez, Caietanus, & Layman, vt refert P. Castro Palao tom. 4. tract. 27. disp. vnic. punct. 4. num. 21.

506. Secunda opinio asserit, eum contactum physicum esse necessarium ad valorem Sacramenti. Ita P. Castro Palao citatus num. 22. & apud ipsum D. Thomas, Valencia, Sa, Coninck, & Bonacina.

507. Dicendum ergo est ad præfaram quæstionem, primam opinionem speculative sumptam esse valde probabilem; in praxi tamen subijci huic damnationi, quia est opinio minus tuta circa valorem Sacramenti. Nam si coram Deo vera est opposita sententia, Sacramentum frustratur. Si autem adhibeatur contactus physicus, nihil fit contra valorem Sacramenti.

508. Inquiritur quarto, an sit aliqua opinio circa materiam ordinationis Diaconi, quæ huic damnationi subijciatur? Pro quo supponendum est, esse triplicem opinionem circa talem materiam. Prima docet, solam impositionem manuum Episcopi esse materiam talis Sacramenti. Pro qua stant Durand. Durandus, & S. Bonaventura relati à S. Bona-
cent. P. Castro Palao tom. 4. tract. 27. disp. vnic punct. 4. num. 9.

509. Secunda opinio docet, tam manuum impositionem, quam traditionem libri Evangeliorum esse materiam eius Sacramenti. Ita Hoslius, Pet. Sot., Bellar., Petrus de Soto, Card. Bellarmin. P. Enriquez, P. Coninck, & P. Layman relati ab eodem Castro Palao ibidem.

510. Tertia opinio docet, solam traditionem Libri Evangeliorum esse materiam huius Ordinis. Ita P. Castro Palao citatus num. 10., & apud ipsum P. Vasquez, P. Valencia, Bonacina, & est communis sententia Theologorum.

Dicendum ergo est, primam & tertiam sententiam in speculatione esse probabiles; at vero si quoad praxim dicant esse licitum Diaconum Ordinari vel cum sola impositione manuum; vel cum sola traditione libri Evangeliorum, subijciuntur huic damnationi; quia tutius est pro valore Sacramenti præstare vtrumque: nam si alterum deficiat, fortasse Sacramentum erit nullum.

511. Inquiritur quinto, An circa materiam Ordinationis Subdiaconi sit aliqua opinio, quæ subijciatur huic

damnationi? Et negative respondetur. Nam quamvis Uigerius relatus ab eodem Castro Palao num. 12. dixerit materiam Subdiaconatus esse traditionem libri Epistolarum; hæc tamen opinio ab omnibus rejicitur. Quare secunda sententia omnino tenenda tamquam tutissima docet materiam Subdiaconatus esse traditionem calicis vacui cum patena vacua. Ita S. Thomas, Richardus, Paludanus, Durandus, Sotus, Maior, P. Vasquez, P. Valencia, P. Layman, & Bonacina; quos refert, & sequitur P. Castro Palao citatus num. 13. affirmans, hanc esse communem sententiam, & omnino certam. Quare cum prima opinio rejicitur ab omnibus, hæc secunda manet tamquam omnino tuta.

512. Inquiritur sexto, an subijciatur huic damnationi ea opinio, quam docet P. Granada 3. part. contro. 9. tract. 5. disp. 6. Scilicet si sit opinio probabilis, licet minus tuta, circa valorem Diaconatus, Subdiaconatus, & Ordinum minorum, non debere iterari sub conditione eiusmodi Ordinem, licet iterari debeat sub conditione Presbyteratus collatus cum opinione minus tuta. Ratio dubitandi est, quia ex hac sententia videtur inferri, licitum esse in illis Ordinibus, præter Presbyteratum, vti opinione minus tuta.

513. Sed dicendum est, eam opinionem non subijci huic damnationi. Quia P. Granada nec dicit, nec ex eius doctrina infertur, licitum esse vti opinione minus tuta in collatione eorum Ordinum; quin potius affirmat, peccare lethaliter eos, qui Diaconatum, Subdiaconatum, vel minores Ordines suscipit sub opinione probabili minus tuta. Solum ergo affirmat, non esse obligationem iterandi illos sub conditione. Cuius rei rationem tradit P. Granada his verbis: [Quia isti Ordines non sunt ita necessarii, vt per Sa-
cer-

Viger.

S. Thom.

Ricard.

Palud.

Durand.

Soto.

Maior.

Vasq.

Valenc.

Laym.

Bonac.

Cas. Pal.

Granad.

cerdotalem potestatem suppleri non possint munera, propter quæ instituti sunt, & præterea non habent annexum aliquem actum absolute necessarium ad salutem fidelium, aut defectu cuius proveniat Ecclesiæ notabile detrimentum. Cum ergo aliunde homo sit ordinatus iuxta probabilem opinionem, ac proinde prudenter possit sibi persuadere, Ordinem esse validum, non est cur ad illius iterationem obligetur. Cum hoc enim bene componitur id, quod affirmat ipse Author, scilicet illicitum esse conferre Sacramentum cum opinione minus tuta. Et cum de hoc dumtaxat loquatur propositio damnata, & sententia huius authoris quoad hoc punctum sit conformis decreto, non est cur subijciatur ei damnationi. Ex quo patet ad ratione dubitandi.

CAPVT VIII.

An sint aliqua opiniones minus tute circa valorem Sacramenti Matrimonij, quæ huic damnationi subijciantur?

ARTICVLVS I.

Prænotantur aliqua.

SVMMARIVM.

Damnationi subiacet opinio docens Matrimonium posse fieri cum valore solum probabili. n. 514.

Sed non subiacet, si inveniatur principium, quod reddat certum valorem. n. 515.

Nulla sunt matrimonia mere probabilia. n. 516. remissive.

Non sunt materia huius damnationis ea, quæ spectant ad matrimonium iam contractum; sed solum, ea quæ

ad contrahendum. n. 517.

Quid aliqui asserant circa intelligentiam huius damnationis: n. 518.

914. **P**ræmitto primo tamquam certum, subiacere huic damnationi opinionem, quæ docuerit licite fieri matrimonium, quando eius valor fuerit tantum probabilis, relicta opinione tutiori, quæ negat valorem eius matrimonij; scilicet dum non invenitur aliud principium, neque directum, neque reflexum, ex quo reddatur omnino certus valor matrimonij. Hoc enim clarissime inferitur ex hoc decreto Innocentij XI. in damnatione primæ propositionis.

515. Præmitto secundo, si inventum fuerit aliquod principium certum directum, vel reflexum, quod, non obstante varietate opinionum oppositarum, reddat omnino certum valorem matrimonij, in tali casu opinio, quæ docet, licite celebrari posse matrimonium, non subiacet huic damnationi. Quia hæc damnatio solum damnat doctrinam, quæ Sacramentum exponat frustrationi; si autem est doctrina, quæ asserat principium directum, vel reflexum, unde valor Sacramenti reddatur certus, talis doctrina non exponit Sacramentum frustrationi.

516. Præmitto tertio, me docuisse in 1. part. Cris. Theol. disp. 19. nulla esse matrimonia mere probabilia, à quibus liceat recedere prætextu probabilitatis quoad alteram, vel quoad utramque partem, affirmativam, & negativam. Quod ibi latissime ostendi demonstrans, omnia matrimonia, vel esse certo valida, vel certo invalida, cum aliquibus limitationibus, & explicationibus ibi traditis. Quia ex indissolubilitate matrimonij oritur, quod coniuges obligent omnimodè suam libertatem ad illud perpetuo retinendum; & cum probabilitas ex se-
det